

УДК. 338.2.9

Ю. М. Сафонов,
д. е. н., професор,
Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ЕКОНОМІЧНІ СКЛАДОВІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТЕКСТИЛЬНОЇ СИРОВИНИ В УКРАЇНІ

Y. Safonov,
Doctor of Economics, Professor
State university "Kyiv National Economic University named Vadym Hetman"

THE ECONOMIC ELEMENTS OF STATE REGULATION OF PRODUCTION OF TEXTILE RAW MATERIALS IN UKRAINE

У статті розглядаються проблеми державного регулювання та економічна оцінка господарських процесів в Україні; розкрито питання забезпечення відповідності інструментів державного регулювання, їх інжинірингу, проектуванню відповідно конкретним умовам, особливостям об'єктів регулювання.

In the article the problems of government control and economic evaluation of economic processes are examined in Ukraine; the question of providing of accordance of instruments of government control, their engineering is exposed, to planning according to concrete terms, features of adjusting objects.

Ключові слова: Інновації, державне регулювання, господарські процеси.

Keywords: of Innovation, government control, economic processes.

Постановка проблеми У сучасних умовах реформування економіки підприємств сировинного комплексу текстильної промисловості важливим завданням є розробка інструментарію державного регулювання їх інноваційного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню організаційно-економічних інструментів державного регулювання економіки присвячено публікації багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Зокрема, цим питанням значної уваги приділяють В.Авер'янов, О.Амоша, І.Ансофф, Н.Антонова, Б.Буркинський, І.Грузнов, Т.Желюк, В.Захарченко, М.Коваленко, С.Лазарева, С.Поважний, В.Столяров.

Невирішені раніше частини загальної проблеми

Інноваційний напрямок розвитку галузей сировинного комплексу в цілому також потребує оновленого методологічного забезпечення, розробки і застосування організаційно-економічних інструментів державного регулювання, їх інжинірингу, проектуванню відповідно конкретним умовам, особливостям об'єктів регулювання.

Формулювання цілей статті

Метою статті є окреслення стратегій, розробка і виконання системи планів розробки і виконання системи планів (як інструментів реалізації стратегічних орієнтирів розвитку сировинного комплексу та його окремих підсистем (галузей)) як основи для підвищення його конкурентоспроможності та успішного функціонування у довгостроковій перспективі, дозволяє стратегічний підхід до регулювання розвитку сировинного комплексу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Загальна схема застосовуваних інструментів та їх комплексного використання у єдності з методами, формами і процедурами регулювання наводиться на рис.

1.

Успіху в регулюванні розвитку сировинного комплексу можливо досягти за рахунок таких складових формули управління: визначення мети – формування стратегії – організація розробки плану (програми, проекту) – регулювання виконання – мотивація і стимулювання виконавців – моніторинг ходу реалізації плану – контроль за дотриманням стратегії розвитку (за відхиленнями).

В основу системи державного регулювання розвитку сировинного комплексу текстильної промисловості може бути покладено проектний підхід. Під управлінням проектами розуміється інтеграція систем планування розвитку з управлінськими процедурами й відповідного об'єкту управління організаційною структурою. Сфера проектного управління охоплює управління часом, вартістю, якістю, предметною сферою, персоналом, комунікаціями, ризиками, контрактами, змінами та іншими параметрами, спрямованими на досягнення конкретного результату при врахуванні відповідності якості і ліміту часу та ресурсів.

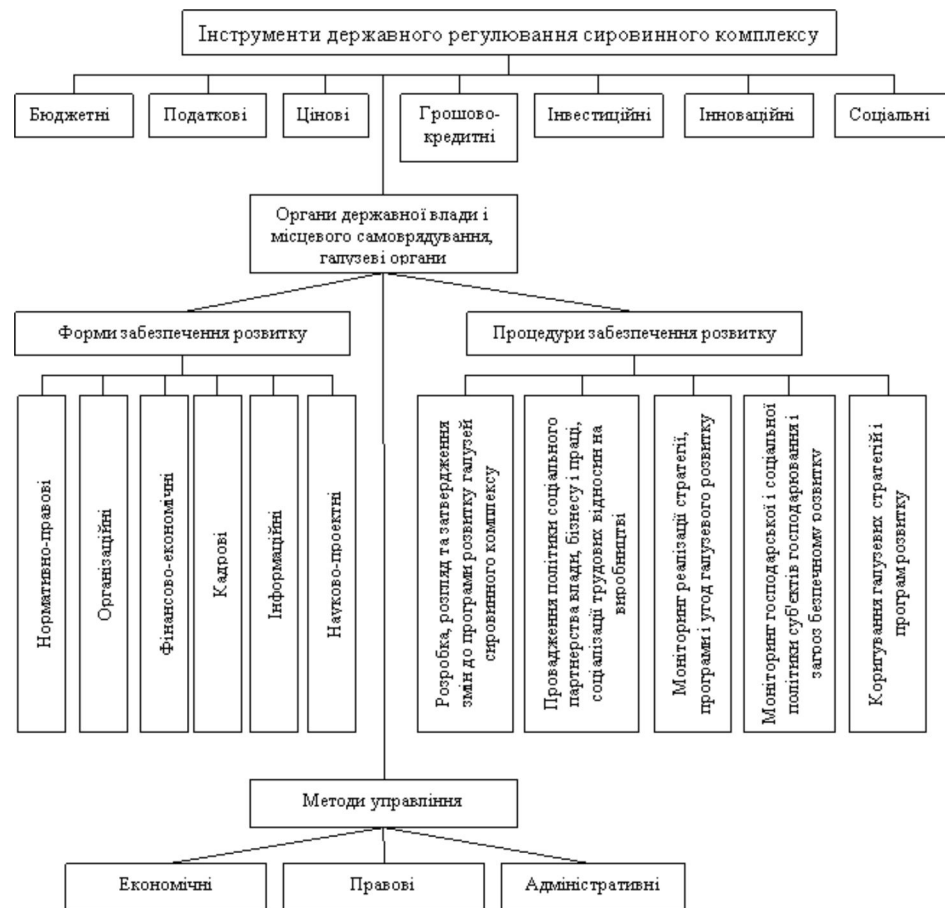

Рис. 1. Управління реалізацією програм розвитку галузевого комплексу (складено за [1, с.213])

Виходячи з інституційних, ринкових та функціональних особливостей об'єктів економічної політики, ефективне державне регулювання у виробничій сфері може бути реально забезпечене за такими напрямками [3, с.29]:

1. Формування сприятливих умов для розвитку господарського комплексу шляхом: реалізації системних заходів щодо державної підтримки сфер науки й освіти, насамперед прикладних наукових досліджень, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, інженерної і робітничої професійно-технічної підготовки; поліпшення інституційної структури економіки та її інфраструктурного забезпечення, у тому числі на основі забезпечення захисту прав власності, вдосконалення регулювання загального конкурентного середовища, формування сучасної інноваційної системи з повноцінними складовими галузевого, регіонального та корпоративного рівня, розвитку інформаційно-комунікаційних систем, транспортних мереж тощо; системного вдосконалення законодавчо-нормативної бази регулювання комерційної діяльності.

2. Формування спеціальних механізмів реалізації економічної політики на основі врахування сучасних особливостей зазначених об'єктів державної політики.

Особливе значення при цьому надається таким інструментам як [2, с.34]: сприяння формуванню та забезпеченню конкурентоспроможності сучасних господарських структур інтегрованого типу з високим науково-технологічним та фінансово-економічним потенціалом інноваційного розвитку; посилення державної цільової підтримки формування ефективних науково-технологічних і промислових кластерів внутрішньорегіонального, національного та трансграничного форматів як сприятливого організаційно-економічного середовища для розвитку висококонкурентних виробництв; розвиток прозорої системи державно-приватного партнерства на національному та регіональному рівнях для підвищення ефективності процесів розробки і реалізації економічної політики; підвищення якості державного управління процесами формування й функціонування інноваційної системи на всіх рівнях – державному, регіональному, галузевому, підприємницькому, насамперед шляхом удосконалення правового захисту інтелектуальної власності, суб'єктів науково-технічної та інноваційної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення та посилення економічної мотивації; поліпшення економічної та інституційної підтримки малого і середнього бізнесу як стабілізуючого та інноваційно гнучкого елементу сучасних виробничо-господарських систем; забезпечення ефективної взаємодії інфраструктурних учасників ринку фінансових послуг – фінансових посередників, бірж, торговельно-інформаційних систем, оціночних, аудиторських та інших структур, формування сприятливого інституційного середовища для їх функціонування і подальшого розвитку; Недосконалість чинної системи законодавчого забезпечення розвитку промисловості пов'язана з відсутністю єдиної методологічної, методичної та організаційної основи для розробки документів, низьким рівнем узгодженості галузевих стратегій і нормативних актів, «моральною застарілістю» більшості з них, різним правовим статусом концепцій і програм. Це суттєво впливає на якість розробки та реалізації промислової політики.

Інструменти державного регулювання повинні відповідати конкретним умовам розвитку галузі, сировинного комплексу [5]. Ці умови постійно змінюються, а відтак виникає і необхідність постійного удосконалення чинних і розробки нових інструментів регулювання. На рис. 2, ілюструється системний підхід до розробки і впровадження інструментарію, який використовується при впровадженні механізму управління галузевим розвитком. Пропонуючи цей підхід, І.Грузнов наголошує, що наявність трансформаційних процесів в управлінні об'єктами діяльності потрібно вважати загальноновизнаним явищем. Прискорюються темпи всіх процесів, включаючи ліквідацію старого механізму управління, створення і застосування нового з характерним для нього якісно новими структурами, змістом та інструментаріями. Це зумовлює необхідність подальших досліджень трансформаційних процесів, пов'язаних з інструментарієм протидії економічній відсталості на всіх рівнях господарювання [3, с.190].

Важливим теоретичним положенням є проведення системного економічного аналізу взаємозв'язку між різними механізмами та іншим інструментарієм [6].

На підставі аналізу публікацій з питань формування і застосування інструментів державного регулювання господарських процесів [4, 6, 7, 8], можна зробити висновки, що зазначені інструменти необхідно застосовуватися відповідно до цілей державного регулювання, поточних і стратегічних проблем розвитку, наявності ресурсів розвитку тощо. Кожен інструмент регулювання має проєктуватися відповідно до конкретних умов і цілей, трансформуючись під їх дією.

Важливим теоретичним положенням, вказує автор, є проведення системного економічного аналізу взаємозв'язку між різними механізмами та іншим інструментарієм.

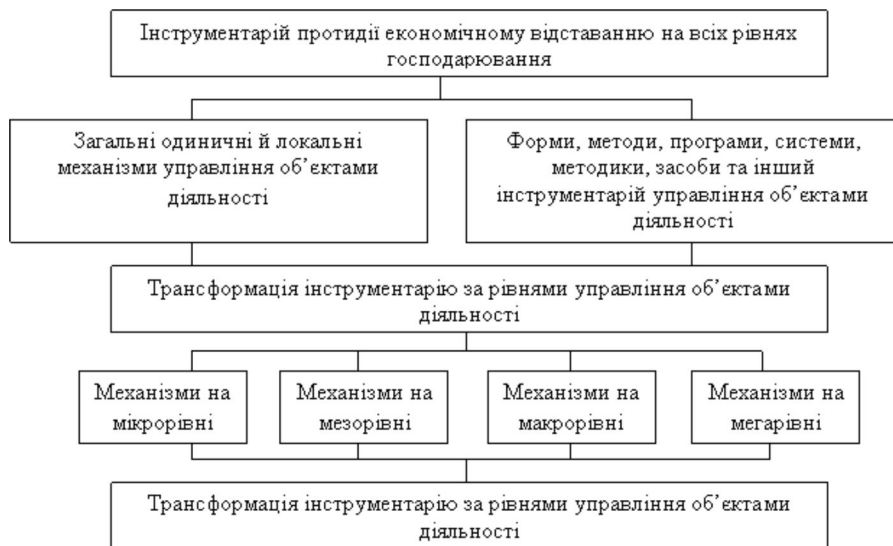

Рис. 2. Блок-схема розробки і впровадження інструментарію

Висновки

На підставі аналізу з питань формування і застосування інструментів державного регулювання господарських процесів зауважуємо, що ці інструменти повинні застосовуватися відповідно до цілей державного регулювання, поточних і стратегічних проблем розвитку, наявності ресурсів розвитку тощо. Кожен інструмент регулювання має проектуватися відповідно до конкретних умов і цілей, трансформуючись під їх дією.

Концентрувати ресурси на головних напрямках економічного розвитку сировинного комплексу дозволяє цільовий підхід до державного регулювання його розвитку. Цільова функція є однією з найважливіших функцій державних органів управління.

Особлива роль і непересічне значення внутрішніх джерел сировини для національної текстильної промисловості проявляється у широкому використанні у розвинутих країнах програмно-цільових підходів у сфері державного регулювання цієї стратегічно важливої для розвитку внутрішнього споживчого ринку галузі. Зарубіжний і вітчизняний досвід програмно-цільового планування свідчить, що основним організаційним інструментом регулювання вітчизняного сировинного комплексу текстильної промисловості має стати державна цільова програма розвитку.

Література

1. Буркинський Б.В. Методологічні аспекти розробки і оцінки стратегій розвитку промислового комплексу регіону: [монографія] / Б.В. Буркинський, М.А. Коваленко. – Херсон: Олді-плюс, 2007. – 408 с.
2. Грузнов И.И. Управление процессами исследования и разработки инноваций / И.И. Грузнов. – Одесса: Полиграф, 2007. – 434.
3. Концептуальні орієнтири промислової політики України (на середньострокову перспективу): наукова доповідь / [ред. кол.: акад. НАН України О.І. Амоша, член-кор. НАН України В.П. Вишневський, к.е.н. Л.О. Збаразська]. – Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2007. – 39 с.
4. Flowcs-Williams I. Policy for Inter-firm Networking and Clactering: A/ Practitioner's, Approach, prepared for OECD Bologna Minister Meeting. 2000.- [Електронний ресурс]. - Режим доступу до статті: <http://www.innovation-enterprise.com/archives/vol4/issue/1-3/article/1711/clusters-policy> (12.07.2000)-Назва з екрану.
5. Freeman C. The Economics of Industrial Innovation. The MJT Press, 2002. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до статті: <http://www.lem.sssup.it/WPLem/files/2002-25.pdf> (19.12.2008) - Назва з екрану.
6. Harvey J/ Modern Economics. 7th edition. Macmillan Press Ltd. – 1998.- [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://www.economicnetwork.ac.uk/books/EconomicPrinciples.htm#i0230551297> (17.03.2006) - Назва з екрану.
7. Macroeconomics European Edition 6th Edition N. Gregory Mankiw and Mark P. Taylor, 2007 [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://www.palgrave.com/products/title.aspx?is=9780716773696> (19.09.2007) - Назва з екрану.
8. Porter M. Competitive Advantage agglomeration economies and regional policy//Int – 1 Regional Science Review / - 1996. [Електронний ресурс]. - Режим доступу-[http://nercrd.psu.edu/Industry_Targeting/ResearchPapersandSlides/ IndCluster.Woodward.pdf](http://nercrd.psu.edu/Industry_Targeting/ResearchPapersandSlides/IndCluster.Woodward.pdf) (12.09.2007) - Назва з екрану.

Стаття надійшла до редакції 23.04.2013 р.